

והתקרב אלך בכל מיני קרבות : תפלה נעני כי יענוף ולפני
ה' יספך שיחו. כאלו עומד לפניו ית' כצויל כהרס המסח
באון חבירו והוא שומע : כפה לאון. כגון הפה להאון : ארבע
שיטין. ארבע מיני דרשות בענין זה לארבעה אלו דחשיב לקמן
שהלין הקב"ה בזהותם בתכלית
הסכנה : תמן קמת לך. סס
הייתי עומד עליך להילך ע"י כן
והכל וכו' לית אנה קאים לך :
שמה מכניסו. כלומר עדיין
ספק הוא אם מכניסו לפניו אם
מניחו מנחון הכל הקב"ה אינו
כן אלא כל אשר יקרא בשם
ה' ימלט בודאי : מחמתה. מחמת
של טבירה ופגעו בו הרומיים :
מן דספיינוס. מאנשי שר העיר

עד שימות ולא ישמע ולא יושיע מצרתו אבל
הקב"ה נראה רחוק ואין קרוב ממנו. דאמר
לוי *מהארץ ועד לרקיע מהלך ה' מאות שנה
ומרקיע לרקיע מהלך ת"ק שנה ועביו של רקיע
ת"ק שנה. וכן לכל רקיע ורקיע. ואמר ר'
ברביה ורבי חלבו בשם ר' אבא סמוקה אף
טלפי החיות מהלך ה' מאות שנה וחמש עשרה
מנין ישרה. ראה כמה הוא גבוה מעולמו
ואדם נכנס לבית הכנסת ועומד אחורי העמוד
ומתפלל בלחישתו והקב"ה מאזין את תפלתו.
שנאמר וחתה היא מדברת על לבה רק

חגיגה יג. וע
תוס' סס ד"ה
ורגלי ועלי
פ"ה ה"ה.

בשולח א
תהלים קב

שפתיה נעות וקולה לא ישמע והאזין הקב"ה את תפילתה. וכן כל בריותיו שנאמר תפלה לעני כי יעמך
כאדם המשיח באזון חבירו והוא שומע. וכי יש לך אלוה קרוב מזה שהוא קרוב לבריותיו כפה לאון. רבי יודן
בשם רבי יצחק אמר בה ארבע שיטין בשר ודם יש לו פטרון אמרו לו נתפס בן ביתך אמר להן אני מקיים
עליו אמרו לו הרי יוצא לידון אמר להן אני מקיים עליו אמרו לו הרי יוצא ליתלות היכן הוא ואיכן פטרנו.
אבל הקב"ה הציל את משה מחרב פרעה הדא הוא דכתיב ויצילני מחרב פרעה. אמר רבי ינאי כתיב ויברח
משה מפני פרעה ואפשר לבשר ודם לברוח מן המלכות. אלא בשעה שתפס פרעה את משה חיביו להתיו
את ראשו וקרתה החרב מעל צוארו של משה ונשבר. הדא הוא דכתיב צוארך כמנדל השן זה צוארו של
משה. ר' אמר רבי אביתר ולא עוד אלא שנתו החרב מעל צוארו של משה על צוארו של קוסנדרו והרגתו.
הדא הוא דכתיב ויצילני מחרב פרעה. לי הציל וקוסנדר נהרג. רבי ברכיה קרא עליו כופר לצדיק רשע.
רבי אבון קרא עליו צדיק מצרה נחליץ ויבא רשע תחתיו. תני בר קפרא מלאך ירד ונדמה להן בדמות
משה ותפסו את המלאך וברח משה. אבר רבי יהושע בן לוי בשעה שברח משה מפני פרעה נעשו כל אוכלוסין
שלו אילמין ומהן חרשין ומהן סומין אמר לאילמין היכן הוא משה ולא היו מדברים. אמר לחרשין ולא היו
שומעין. אמר לסומין ולא היו רואין. הוא שהקב"ה אמר לו למשה מי שם פה לאדם או מי ישום אלם וגו'
תמן קמת לך והבא לית אנא קאים. הה"ד מי כח' אלהינו בכל קראינו אליו. רבי יודן בשם ר' יצחק שיטה
אחרת. בשר ודם יש לו פטרון אמרו לו הרי נתפס בן ביתך אמר הרי אני מתקיים עליו אמרו לו הרי יוצא
לידון אמר להן הרי אני מתקיים עליו אמרו לו הרי הוא מושלך למים היכן הוא והיכן פטרנו. אבל הקב"ה הציל
את יונה ממעי הדגה הרי הוא אומר ויאמר ה' לדג ויקא את יונה. ר' יודן בשם ר' יצחק אמר בשיטה
אחרת. הרי בשר ודם יש לו פטרון אמרו לו נתפס בן ביתך אמר להן הריני מתקיים תחתיו אמרו לו הרי הוא
יוצא לידון אמר להן הריני מתקיים עליו אמרו לו הרי הוא מושלך לאש היכן הוא והיכן פטרנו. אבל הקב"ה
אינו כן הציל להנשאל מושאל ועזריה מכבשן האש הה"ד ענה נבוכדנצר ואמר בריך אלההון די שדרך מישך
ועבד ננו וגומר. רבי יודן בשם ר' יצחק אמר בה שיטה אחרת. הרי בשר ודם יש לו פטרון וכו' עד הרי
הוא מושלך לחיות. אבל הקב"ה הציל את דניאל מגוב אריות הה"ד אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא
וגומר. רבי יודן אמר משמיה דידיה בשר ודם יש לו פטרון אם באת לו עת צרה אינו נכנס אצלו פתאום אלא
בא ועמד לו על פתחו של פטרנו וקורא לעבדו או לבן ביתו והוא אומר איש פלוני עומד על פתח חצירך
שמה מכניסו ושמה מניחו. אבל הקב"ה אינו כן אם בא על אדם צרה לא יצווח לא למיכאל ולא לגבריאל
אלא לי יצווח ואני עונה לו מיד. הה"ד כל אשר יקרא בשם ה' ימלט. אמר רבי פנחס עובדא הוה ברב
דהיה עייל מחמתה דטיבריא פגעון ביה רומאי אמרו ליה מן דמאן את. אמר לון מן דספיינוס. ופנינה.
ברמשא אתו לגביה אמרין ליה עד אימתי את מקיים עם אילין יהודאי אמר לון למה. אמרין ליה פגעין
בחד אמרין ליה יהודאי ואמרין ליה מן דמאן את אמר לן דספיינוס. אמר לון ומה עבדתון ליה אמר ליה
דיו ליה פנינן יתיה. אמר לון יאות עבדיתון. ומה מי שהוא נתלה בבשר ודם ניצול מי שהוא נתלה בהקב"ה
לא כל שכן. הה"ד כל אשר יקרא בשם ה' ימלט אמר רבי אלכסנדר עובדא בחד ארכון דהוה שמייה
אלכסנדרוס. והוה קיים דין חד ליסטים. אמר ליה מה שמך אלכסנדרוס אמר ליה אלכסנדרוס פנה אלכסנדריה.
ומה אם מי ששמו כשם של בשר ודם הוא ניצול. מי ששמו כשמו של הקב"ה על אחת כמה וכמה. הה"ד
כל אשר יקרא בשם ה' ימלט. רבי פנחס אמר בה תרתי חדא בשם רבי זעירא וחד בשם רבי תנחום בר
חנילאי. רבי פנחס בשם רבי זעירא אמר בשר ודם יש לו פטרון אם המריה עליו ביותר הוא אומר אשכח
פלן דקא מטרחה לי. אבל הקב"ה אינו כן אלא כל מה שאת מטריה עליו הוא מקבלך. הה"ד חשלך על
ה' יהבך והוא יכלכלך. רבי פנחס בשם רבי תנחום בר חנילאי בשר ודם יש לו פטרון ובאו שונאים ותפשו
אותו על פתח חצירו של פטרנו. עד דצווח ליה עד דהוא נפק עברת חרבא על קדליה וקטלית יתיה.
אבל הקב"ה הציל את יהושפט מחרב ארס דכתיב ויועק יהושפט וחי עזרו ויסיתם אלהים ממנו מלמד שלא
היה חסר אלא חיתוך הראש ויסיתם אלהים ממנו. רבי זעירא בריה דרבי אבהו רבי אבהו בשם רבי
אלעזר אשורי שאל יעקב בעזרו וגומר מה כתיב בתריה עושה שמים וארץ וגומר. וכי מה ענין זה לזה
אלא מלך בשר ודם יש לו פטרון שולט באיפרכיא אחת ואינו שולט באיפרכיא אחרת. אפילו תימר
קוזמוקלטור שולט ביבשה שולט בים. אבל הקב"ה שולט בים ושולט ביבשה. מציל בים מן המים
וביבשה

במות יו
סס ב
זכר השירים ו

במות יו
מסלי כל
סס יא

במות ד
זכר ד

יונה ב

דניאל ב

דניאל ג

זולא ב

תהלים נה

ד"ה ב

יחזקאל פ"ו
פ"ג ה"ה
תהלים קמו

פירוש מבעל ספר חרדים

דבר ויקרא ארץ וכו' נקט שמות המורים עליה : מהמת לעכריה. תחת סס מקום קרוב
לטיבריא מיל דכא' כפ"ק דמסכת מגילה : סופיינוס. סס המלך אשר בעכריה : ופנון
ליה. חתמו לו : כדמשה. ובעכר כעכרכו אלא המלך ולא ראו אותו הכירו ששקר דובר :
מקיים. מחמת : אמרין ליה יהודים. שמענו שקרין אותו יהודים : אמרין ליה פנינן יתיה.
שחשכו
מהם לאלו הדיקים ועל זה הסוף כ' וידן משמים דידים ודריש כ"ו יש לו פטרון אם באת לו עת צרה וכו' כלומר לאו דוקא אלו הדיקים
אדם אשר יקרא בשם ה' כדכתיב כל אשר יקרא וגו' ומלט ליה ימלטו ויעלם אותו מיד :

מראה הפנים

מנין ישרה. מכאן מביאין התוס' בחגיגה דף י"ג ר"ח למע שמר הקליר והוא
רבי אליעזר כתיב שמשון כסדר קדוש דר"ס וחיות אשר כהם מרובעות לכסא
קד כגל חמש מאות וחמש עשרה ולא כיש מוחקין כו"ו דוחמש עשרה :
רבי יודן בשם רבי יצחק אמר כה ארבעה שיטין וכו'. דרש רבי יצחק כאלו ארבעה
שיטות להכחות שגד' דברים האלו היותר קשים בעולם וקדושים לכסא מלך האל
שעליו להכחות שגד' כלומר לאו דוקא אלו הדיקים הגדולים אלא כלל חסד
אמר :

שנויי נוסחאות (פ"ו) עשרה מנין כ"ו עשרה מה מעם ורגליהם רגל ישרה מנין. (ש"י) קוסנדרו כ"ו קוצנדר. (ט"ו) הרי הוא גד' מלך הרי ליהא.
(ט"ו) להן גד' ניסא. (ט"ו) משמיה דידיה כ"ו בשם גרמיה. (ט"ו) בא גד' באת. (ט"ו) עייל מחמתה דטיבריא פגעון ביה רומאי כ"ו
עלל בהרה חמתין פגעון ביה רומאי. (ט"ו) ליסטים גד' ליסטים. (ט"ו) כשם גד' בשמו. (ט"ו) מציל גד' ומציל.

חרושי רד"א

דניאל שניצל מחיה דורסת שהוא מקילה : א"ל אלכסנדרוס פנה אלכסנדרוס כ"ו. נ"ב
ע"י בילקום יואל [רמז תקל"ו] וי"ל דלא ליטרו אלכסנדר לקת :

ברכות סג